

Programma 2 Wagening



Waarom dit programma?

Voor de gemeente Wageningen staat voorop dat onze leefomgeving groen, duurzaam en toekomstbestendig is voor onze inwoners voor nu en later. De druk op de woningmarkt is onverminderd hoog. In 2022 is daarom besloten om, op basis van prognoses, in te zetten op het toevoegen van 3.000 woningen tot 2030. Om dit te realiseren zijn zoekgebieden aangewezen en versnellingskansen benoemd, waaronder splitsing van woningen en het optoppen van complexen. Betaalbaarheid van het wonen blijft hierbij voor alle doelgroepen een belangrijk aandachtspunt; de gemeente heeft daarom een aantal nieuwe instrumenten gericht ingezet hiervoor, zoals opkoopbescherming en zelfbewoningsplicht. In 2022 is de Woondeal regio Foodvalley opgesteld. Hierin zijn afspraken met het rijk en de provincie gemaakt over de bijdrage van de regio en daarin ook de bijdrage van Wageningen aan de nationale woningbouwopgave. De afspraken gaan over aantallen te bouwen woningen en over het aandeel betaalbare woningbouw. De vergrijzing is een belangrijke oorzaak van de grote huishoudensgroei de komende jaren, waardoor het een belangrijke thema is om ervoor te zorgen dat inwoners zo zelfstandig mogelijk wonen in een woning op maat, met voldoende mogelijkheden voor zorg op maat. Hiervoor is in 2022 een start gemaakt met de woonzorgvisie.

Ook de energietransitie en een versterking van de biodiversiteit zijn vraagstukken die een forse ruimtelijke impact in zich hebben en vragen om een integrale benadering. We werken hierbij samen met regio, provincie, rijk en andere ketenpartners aan deze vraagstukken. Ook onze inwoners hebben een rol hierin. Wageningen zet in op een groene en biodiverse leefomgeving. De biodiversiteit is wereldwijd afgenomen. In Wageningen willen we dit op lokaal niveau omkeren en werken aan een toename van de biodiversiteit. Hiervoor zijn in 2022 de eerste stappen gezet bij het ontwikkelen van een biodiversiteitsplan waarin we dit verder uitwerken. Nieuwe bebouwing in onze stad willen we natuurinclusief uitvoeren. Ook het omgaan met klimaatverandering vraagt van ons een andere manier van omgaan met onze leefomgeving. Dit betekent vergroening van de stad en het anders omgaan met ons watersysteem.

Naast een groene leefomgeving hebben we gewerkt aan een toekomstbestendige leefomgeving. Er is een continue druk op onze ruimte. We willen dat onze inwoners prettig, veilig en gezond kunnen wonen, werken en recreëren. Onze stad kent ook een rijk verleden wat nog zichtbaar is. Cultuurhistorie houden we zichtbaar en vieren we. We gaan daarbij met respect om met onze monumenten.

In de Wageningse economische structuur zijn de verschillende onderdelen met elkaar vervlochten: MKB, kenniseconomie en de binnenstad met zijn horeca en detailhandel. 2022 stond in het teken van verder herstel van de Coronacrisis. We hebben ingezet op ondersteuning van juist die groepen die tussen wal en schip zijn geraakt en geen aanspraak konden maken op diverse regelingen. Veel opgaven kunnen we niet als zelfstandige gemeente oppakken. Er is dan juist een bredere samenwerking nodig, zoals bijvoorbeeld het gezamenlijk opstellen van het Regionaal Programma Werklocaties (RPW), het gezamenlijk investeren in een goed vestigingsklimaat en uitvoering geven aan de Strategische Agenda Regio Foodvalley, als overheden samen met onderwijs en ondernemers. De afgelopen periode heeft waardevolle samenwerking en relaties opgeleverd met ondernemers in de stad. Die willen we zeker behouden en bestendigen om zo nog meer samen de schouders te zetten onder het herstel en verdere duurzame en groene groei van de Wageningse economie.

De Routekaart Wageningen Klimaatneutraal is herijkt. De grote transitievraagstukken richten zich op warmte en energievoorziening. Het gaat allereerst om het realiseren van een structurele besparing op de Wageningse energievraag. Daarnaast gaat het over hoe de resterende energievraag duurzaam ingevuld kan worden door o.a. lokale duurzame opwek van energie, waarbij het bepalen en vasthouden aan de randvoorwaarden cruciaal is. Naast de energietransitie (incl. warmtetransitie) is ook de voedseltransitie een speerpunt van dit onderdeel. Minder verspilling, een lagere consumptie van vlees en zuivel en lokaal duurzaam geproduceerde producten. Bij een veilige en gezonde leefomgeving lag de focus op het naleven van onze wettelijke taken m.b.t. de geldende milieunormen.

Voor het functioneren van de stad Wageningen is het belangrijk dat mensen zich op een comfortabele en veilige manier kunnen verplaatsen en verblijven. Hiervoor is een goede en veilige infrastructuur van belang. De manier waarop de infrastructuur is ingericht is ook van belang voor de gezondheid van de inwoners van Wageningen. Hoe meer er gelopen en gefietst wordt, des te beter dit is voor de gezondheid, het klimaat, de leefomgeving en de sociale interactie. Goede openbaarvervoervoorzieningen dragen hier ook aan bij. Uiteindelijk gaat het allemaal om het

gedrag van mensen: door in te zetten op bewustwording, stimuleren en ondersteunen van inwoners en bedrijven is het autobezit en -gebruik te verminderen en kan er meer gebruik gemaakt worden van schone voertuigen.

Beoogd maatschappelijk effect

In dit programma zijn de volgende ambities vastgesteld:

- 2.1 Infrastructuur en duurzame bijdrage mobiliteit
- 2.2 Een aantrekkelijk, sociaal, duurzaam en circulair economisch klimaat
- 2.3 Een groene en biodiverse leefomgeving
- 2.4 Een toekomstbestendige fysieke leefomgeving
- 2.5 Klimaatneutraal in 2040
- 2.6 Een veilige en gezonde leefomgeving
- 2.7 Iedereen in Wageningen heeft de beschikking over een passende woning
- 2.8 Gemeentelijke gebouwen worden multifunctioneel ingezet

Deze ambities zijn verwerkt in een doelenboom, waarin wordt beantwoord:

Welke doelen willen we bereiken om te komen tot de ambitie?

Welke resultaten moet het opleveren?

In het resultatenoverzicht gaan we alleen in op nieuw beleid en politiek relevante zaken.

2.1 Infrastructuur en duurzame bijdrage mobiliteit

Wat wilden we bereiken?

Wageningen streeft ernaar dat de infrastructuur in Wageningen en het gebruik hiervan zodanig is dat mobiliteit op een duurzame wijze bijdraagt aan een goed functionerende economie, gezondheid, verkeersveiligheid en sociale participatie.

Wat hebben we bereikt?

2.1.1 Goede bereikbaarheid voor alle modaliteiten, 'inclusief' voor alle inwoners en bezoekers

Toelichting

In 2022 is gestart met de realisatie van de Snelle fietsroute Ede Wageningen. Voorbereidende werkzaamheden zijn uitgevoerd (kabels en leidingen). Het fietspad Hoevestein (tussen hoek Hoevestein-Hollandseweg en Nijenoord Allee) is verbreed tot vier meter. Het definitief ontwerp fietsstraat Churchillweg-Hoevestein is gepresenteerd.

Op het kruispunt Diedenweg – Ritzema Bosweg is de fietsoversteek van de Diedenweg-zuid aangepast. Fietsers kunnen in beide richtingen oversteken. In 2022 is het voorlopig ontwerp van kruispunt Nude-Costerweg en de Westelijke entree Campusterrein gereed gekomen.

Het openbaar vervoer heeft nog altijd te maken met minder reizigers dan voor corona. Samen met de regio en regiogemeenten vindt veel inspanning plaats om afschaling van het OV te voorkomen. De meeste buslijnen zijn met dezelfde dienstregeling blijven rijden. Dit geldt niet voor lijn 89 (Wageningen Campus – Veenendaal de Klomp), deze is december 2022 opgeheven. Op buslijn C3 / 303 (naar station Ede-Wageningen) rijden vanaf december 2022 minder bussen. In 2022 heeft de provincie nieuwe reisinformatiepanelen geplaatst op de bushaltes.

BBW (Beter Bereikbaar Wageningen) is een project voor de auto- en OV-bereikbaarheid van de provincie waar we in meedenken.

In regionaal verband is gewerkt aan het in beeld brengen van de effecten van de woningbouwopgave op mobiliteit. De studieresultaten zijn gebruikt voor het schrijven van het Wageningse bod – mobiliteit. Dit is weer ingebracht in de onderhandelingen met het Rijk. Dit heeft ervoor gezorgd dat het Rijk een financiële bijdrage heeft toegezegd voor doorstromingsmaatregelen en geluidsmaatregelen op de Diedenweg (tussen Ritzema Bosweg en Mansholtlaan).

Beoogde resultaten

- Een aaneensluitend stelsel van voetgangersvoorzieningen en toegankelijke openbare ruimte (inclusieve maatschappij).
- Een fijnmazig netwerk fiets infrastructuur (inclusief veer), conform de netwerkvisie. De voorbereidingen voor de fietsroute Nijenoord-Kortenoord zijn gestart.
- Een robuuste auto infrastructuur die huidige/toekomstige vraag naar capaciteit kan accommoderen en waar de doorstroming zo lang mogelijk op gang blijft en hinder zo min mogelijk optreedt. De voorbereidingen voor de Diedenweg zijn gestart.
- Samenwerking in de provincie ten behoeve van een hoogwaardig OV-netwerk, conform de netwerkvisie. In 2023 worden de laatste voorbereidingen voor de Rijnlijn afgerond.

Wat hebben we bereikt?

2.1.2 Een verkeersveilige woon-, werk- school- en leefomgeving

Toelichting

Alle 420 meldingen die in 2022 via het meldpunt openbare ruimte zijn binnengekomen en die betrekking hebben op kleine verkeersvragen en -knelpunten zijn beantwoord. De gemiddelde doorlooptijd van deze meldingen was vier dagen. Waar mogelijk zijn maatregelen genomen. In

geval van meldingen over te hoge snelheid zijn snelheidsdisplays geplaatst. In Wageningen Hoog is de 30 km/h-zone verduidelijkt door extra markering en bebording.

Alle aanvragen voor vergunningen (evenement-, inrit- en omgevingsvergunning) zijn getoetst op verkeersaspecten. In 2022 was sprake van 23 evenementenvergunningen, 16 aanvragen voor een inrit en zijn 15 verkeersplannen voor (grotere) bouwwerkzaamheden getoetst.

Acties op het vlak van educatie, voorlichting en handhaving zijn beperkt geweest in 2022. We hebben meegedaan aan de jaarlijkse regionale campagnes 'Wij gaan weer naar school' en 'fietsverlichting'. We dragen bij aan educatie/lesmateriaal voor basisscholen en ondersteunen vrijwilligers bij het praktisch verkeersexamen. Deze acties hebben een positief effect op het gewenste verkeersgedrag en daarmee de verkeersveiligheid.

Om slechtzienden en blinden beter te ondersteunen bij de oversteek is op de kruispunten Ritzema Bosweg-Diedenweg en Ritzema Bosweg - Beatrixlaan in de verkeerslichtenregeling de rateltikker vervangen door een akoestisch systeem. Dit systeem is duidelijker voor de visueel gehandicapte én zorgt voor minder geluidsoverlast voor omwonenden.

In de wijk Veluvia is het vergunningparkeren ingevoerd. In 2022 is gestart met een nieuwe versie van de digitale parkeerbalie: bewoners kunnen digitaal een parkeervergunning aanvragen. Op het parkeerterrein de Gevangentoren is kentekensparkeren ingevoerd, er zijn nieuwe automaten in gebruik genomen. Er is een promotie actie uitgevoerd om het gebruik van de mobiel parkeren app te stimuleren. Eind 2022 wordt 39% van alle betaald parkeertransacties in Wageningen uitgevoerd met een parkeerapp (in 2021 was dit 30%).

In 2022 zijn 20 gehandicaptenparkeerplaatsen op kenteken gerealiseerd.

Beoogde resultaten

- Bewoners hebben invloed op hun directe leefomgeving, door actief in te spelen op kleine verkeersvragen en -knelpunten via o.a. meldpunt openbare ruimte
- Duurzaam veilig richtlijnen toepassen bij wegontwerp ten behoeve van verkeersveilige openbare ruimte (bij nieuwe ontwikkelingen en onderhoud van bestaande straten, zoals bij schoolomgevingen).
- Educatie, voorlichting en handhaving ten behoeve van voorkomen van ongevallen (in samenwerking met verkeersveiligheidsregio Foodvalley).
- Goed inframanagement (conform niveau basis).
- Parkeerbeleid ten behoeve van juiste mate van leefbaarheid.
- Vergunningen (zoals evenement-, inrit- en omgevingsvergunning) en gehandicaptenparkeren zijn getoetst en verstrekt.

Wat hebben we bereikt?

2.1.3 Verduurzamen van mobiliteit (Wageningen Klimaatneutraal 2040)

Toelichting

In 2022 is het mobiliteitsbeeld voor een groot deel weer gelijk aan pré-corona. We zien wel dat het aantal buspassagiers nog achterblijft. Het aantal auto's is in 2022 licht toegenomen. Ook is het aantal en aandeel elektrische auto's toegenomen. In Wageningen zijn ruim 60 deelauto's en ongeveer 50 deelfietsen beschikbaar. We hebben geen gegevens over het gebruik van deze deelauto's en -fietsen.

De Visie openbare laadinfrastructuur 2030 is in 2022 vastgesteld. Er is een laadpalen-plankaart vastgesteld voor de periode 2022-2024 en de procedure voor het aanvragen van laadpalen is verbeterd. Inwoners hebben de gelegenheid gekregen te reageren op de beoogde laadlocaties. In 2022 zijn de procedures voor 23 laadpalen afgerond, hiervan zijn 10 nieuwe laadpalen in 2022 geplaatst. Daarmee komt het totaal aantal laadpalen op 62. We zijn hiermee op schema om de gewenste 112 laadpalen in 2025 gerealiseerd te hebben.

Met een aantal activiteiten is de verduurzaming mobiliteit in 2022 een stapje verder gebracht: de website WageningenRijdtDuurzaam is vernieuwd met informatie voor inwoners en ondernemers.

Het mobiliteitsconvenant is medio 2022 geëindigd. De Regio Foodvalley heeft gezorgd voor de uitvoering. Het convenant is de aanjager geweest voor de werkgeversaanpak die ook de komende jaren voortgezet wordt door de regio. In Wageningen zijn in 2022 naast WUR ook door Friesland Campina concrete stappen gezet middels het aanbieden van Mobility as a Service aan de medewerkers.

Beoogde resultaten

- Gemeente Wageningen geeft uitvoering aan het mobiliteitsconvenant.
- Plaatsen van laadpalen is gefaciliteerd.

Wat hebben we bereikt?

2.1.4. Uitvoering wettelijke taken

Naast bovenstaande doelen hebben wij wettelijke taken uit te voeren. Dit betreft taken op de volgende wetten:

Het beheren van de bestaande infrastructuur.

Dit betreft:

Zorgdragen voor het juiste functioneren van de weg door plaatsing verkeersborden en -tekens, inclusief verkeersbesluit

Zorgdragen dat de openbare weg in goede staat verkeert

Zorgdragen voor de inspanningsverplichting van gladheidsbestrijding

Zorgdragen voor een wegenlegger, inclusief bebouwde komgrenzen

Beoogde resultaten

- De wettelijke taken zijn uitgevoerd.

2.2 Een aantrekkelijk, sociaal, duurzaam en circulair economisch klimaat

Wat wilden we bereiken?

Een aantrekkelijk, sociaal, duurzaam en circulair economisch klimaat.

Wat hebben we bereikt?

2.2.1 Transparante en accurate ondernemersdienstverlening

Toelichting

Het Ondernemersloket heeft een brede functie en is de plek waar ondernemers terecht kunnen met alle ondernemersvragen. Zij worden adequaat geholpen bij bedrijfsoprichting en hulpverlening.

De website Ondernemen in Wageningen is vernieuwd. Deze biedt makkelijker en beter inzicht in relevante informatie (bijvoorbeeld welke vergunningen nodig zijn) en waar een ondernemer terecht kan voor vragen. Daardoor is het gebruiksgemak toegenomen.

Met ondernemersvereniging WOC en de Stichting Ondernemersfonds Wageningen (SOW) vindt regelmatig afstemming plaats over allerlei onderwerpen. Een aantal keer per jaar wordt bijgepraat met het hotel overleg. De horeca afdeling Wageningen heeft een wisseling van het voorzitterschap ondergaan en het reguliere overleg is eind 2022 weer opgepakt.

Ten behoeve van de economische visie horeca en detailhandel zijn diverse partijen (o.a. de SOW, de WOC, WUR, cultuurorganisaties, horeca afdeling Wageningen, een makelaar en een vastgoedeigenaar) gevraagd om input te leveren over de toekomst van de binnenstad.

In 2022 is extra capaciteit toegevoegd in de vorm van een accountmanager bedrijven. Afgelopen jaar zijn circa 40 bedrijven of ondernemers bezocht. Het gaat om bedrijven of ondernemers op de bedrijventerreinen Haven, BSPW, de Campus en in de binnenstad.

De Oddv pakt vergunningsprocedures op in samenwerking met de gemeente. In 2022 zijn in 98% van de gevallen de aanvragen tijdig behandeld. Klanttevredenheid is dit jaar niet gemeten. In 2022 lag de focus van de Oddv op de verbetering van brieven.

Beoogde resultaten

- Behoeften ondernemers in beeld.
- Nauwere samenwerking met andere platforms/organisaties (ondernemersverenigingen, kennis/onderwijsinstellingen).
- Vlotte vergunningen procedures.

Wat hebben we bereikt?

2.2.2 Een aantrekkelijke en levendige binnenstad om in te verblijven

Toelichting

Een effectief centrummanagement wordt enerzijds bereikt door de SOW te faciliteren bij de inning en heffing van de reclamebelasting. Anderzijds is samengewerkt aan het vergroten van de aantrekkelijkheid van de binnenstad, een jaarprogramma van activiteiten en de verbetering van de toeristische promotie en marketing via de vernieuwde website Proef Wageningen.

Met de SOW, horeca afdeling Wageningen en de Markt adviescommissie wordt samengewerkt om een aantrekkelijk gedifferentieerd aanbod te realiseren. In 2022 is het nieuwe terrassenbeleid vastgesteld.

Stappen zijn gezet om het in 2021 uitgevoerde horeca en detailhandel onderzoek voor de stad Wageningen te vertalen in een visie met specifieke aandacht voor de toekomstbestendige binnenstad. Vanwege personele problemen is de visie nog niet gerealiseerd en vastgesteld.

De gemeente draagt zorg voor een goed functionerende warenmarkt. Vanwege covid is het marktterrein ook in 2022 uitgebreid naar de locatie Vijzelstraat en Salverdaplein. Ook lokale

voedselproducenten hebben een plek gevonden op de markt (duurzame streekmarkt), bezoekers zijn daar positief over.

In de nasleep van covid zijn gerichte acties verlengd om ondernemers te steunen, zoals de terrasverruiming voor de horeca en de uitgebreide locatie van de warenmarkt. Vanwege de hoge inflatie en kostenstijging is besloten de reclamebelasting voor ondernemers in de binnenstad niet te innen. De verwachte opbrengst is wel uitgekeerd aan de SOW.

Vanuit het programma "Aan de slag met de binnenstad" wordt participatief samengewerkt met inwoners, culturele partijen, jongeren, WOC en SOW aan het verbeteren van de aantrekkelijke en vitale binnenstad. Initiatieven worden gestimuleerd en gefaciliteerd die gericht zijn op het verbeteren van de structuur, zoals de looproute van het busstation naar de binnenstad, fietsparkeren, vergroening (in samenwerking met de Wetenschapswinkel, zie ook programma 3), de verbinding met de WUR en het versterken van het (historische) karakter. De raad ontvangt 2 keer per jaar een overzicht welke initiatieven zijn aangedragen en uitgevoerd.

Vanuit de omgevingsvisie is een proces gestart om te komen tot een citybrand voor de stad Wageningen. Er is afgelopen jaar een goede samenstelling van de kopgroep gevonden. Naast de gemeente nemen nu ook vertegenwoordigers vanuit cultuur, horeca, de SOW, 4/5 mei en de WUR deel. In 2022 is een advies uitgewerkt voor een heffingsmethodiek en organisatiestructuur. Dit is nog niet vastgesteld door het college vanwege afstemming met de visie bebouwde kom.

Beoogde resultaten

- Er is een effectief centrummanagement.
- Goed functionerende warenmarkt.
- Openbare ruimte van de binnenstad is een prettige verblijfsomgeving, met kwaliteitsniveau basis.
- Optimale structuur binnenstad (waaronder looproutes, entrees, parkeren, groen en invulling vastgoed).
- Promotiestrategie binnenstad

Wat hebben we bereikt?

2.2.3 Verbinding (binnen)stad en WUR

Toelichting

De WUR en de gemeente hebben samen de Stadsagenda vernieuwd. Met deze stadsagenda willen gemeente en WUR nadrukkelijker gaan samenwerken op het kernthema 'Wijken van de toekomst'. Een van de projecten is het gezamenlijke voorstel City Deal KennisMaking 2.0, dat samen met partners BBLTHK, Thuis, Regio Foodvalley en de WUR is ingediend. Met deze samenwerking willen we oplossingsrichtingen zoeken voor huidige en nieuwe maatschappelijke vraagstukken en leeromgeving bieden voor studenten binnen hetzelfde kernthema.

Binnen het Netwerk Kennissteden Nederland is gewerkt aan de SWOT analyse van de kennissteden. Dit is de basis voor de verbindingsagenda naar het rijk. Hierin geven we aan hoe we als landelijke kennisecosysteem beter verbonden willen zijn.

In het Kennishart Ede-Wageningen zijn we gestart met een netwerk analyse.

Beoogde resultaten

- Er is samenwerking tussen de WUR - gemeente - samenleving ten behoeve van zichtbaarheid van de WUR in de binnenstad.
- Samenwerking op kennis in de Agrifood en Life Sciences en de hele keten.

Wat hebben we bereikt?

2.2.4 Sterk vestigingsklimaat voor het kennisecosysteem

Toelichting

We zijn gestart met het gebiedsprogramma KennisAs. Daarmee maken we samen met partners Ede en Provincie Gelderland een ontwikkelkader om te zorgen dat dit gebied het visitekaartje van kennis en innovatie wordt. We hebben in beeld gebracht welk type bedrijven nodig zijn om het kennisecosysteem te versterken. Het BSPW krijgt een openbare inrichting die ontmoeting en verbinding stimuleert en de biodiversiteit vergroot. Hiervoor is samen met de werkgroep het concept inrichtingsplan gemaakt.

Beoogde resultaten

- Aantrekkelijk woon- en verblijfsklimaat (vestigingsklimaat).
- Behoud en aantrekken van nieuwe (met name) kennisintensieve bedrijven (nationaal en internationaal).
- Hoogwaardige en goed bereikbare werklocaties voor bedrijven die een substantiële bijdrage leveren aan bijvoorbeeld de eiwittransitie, energietransitie, circulariteit, klimaatadaptatie of stikstofreductie.
- Sterke positie binnen regio Foodvalley waarin partners complementair zijn, gebaseerd op gezamenlijke ambities.

Wat hebben we bereikt?

2.2.5 Aantrekkelijke functionele en bereikbare werklocaties reguliere bedrijvigheid

Toelichting

We hebben gesproken met ondernemers en bedrijven over hun ideeën voor de toekomst. Dit is terecht gekomen in het Koersdocument Visie Bebouwde Kom. Dat zal input zijn voor de toekomstvisie Werklocaties, inclusief haven.

We hebben de raad meegenomen op een fietstocht langs de verschillende werklocaties om een goed beeld te kunnen vormen tijdens het proces van de Visie Economie. We hebben de bedrijven en ondernemers intensief betrokken in het proces van de visie Bebouwde Kom en is het RPW vastgesteld.

Beoogde resultaten

- Er is een Toekomstvisie op de Werklocaties waaronder de Haven, als onderdeel van de Visie Bebouwde Kom (Omgevingsvisie).
- Inzicht in de betekenis en de behoeften van de reguliere bedrijvigheid.

Wat hebben we bereikt?

2.2.6 Een aantrekkelijk kwalitatief aanbod voor recreatie en toerisme

Toelichting

Wageningen is regionaal en landelijk op de kaart gezet door het regiomarketing bureau Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen (TVAN). Dit o.a. door campagnes als Gelderse Streken en de campagne Macht en pracht, gericht op cultuurhistorie. TVAN is aangehaakt als gesprekspartner bij de voor Wageningen belangrijke ontwikkelingen als citymarketing en het Vrijheidskwartier.

Met de Veluwezoomgemeenten (Renkum, Arnhem, Rheden, Rozendaal) wordt nauw samengewerkt aan de gebiedspromotie en marketing, maar ook de ontwikkeling van het aanbod. In 2022 heeft dit geresulteerd in een regionale samenwerkingsovereenkomst met TVAN en het besluit tot de ontwikkeling van een wandelnetwerk voor de Veluwezoom.

De in 2021 vernieuwde bezoekerswebsite Proef Wageningen is ingericht conform de laatste inzichten van destinationmarketing en ontsluit de toeristische informatie van Wageningen. Het aantal nieuwe gebruikers is in 2022 gegroeid naar 58%. Afgelopen jaar is er een routemodule voor fietsen en wandelen toegevoegd aan de bezoekerswebsite.

Wageningen neemt deel aan de gebiedsagenda "Veluwe op 1". Daarin werken we samen met alle Veluwegemeenten en partners (provincie Gelderland, terreinbeheerders, grondeigenaren,

stichtingen en Veluwe attracties) om de natuur- en recreatieve beleving in samenhang te versterken. We zetten in op voor Wageningen belangrijke projecten als het versterken van de recreatieve netwerken (wandelen, fietsen), de recreatiezonering en de versterking van het belevingsgebied Veluwezoom (Veluwezoom vol verhalen).

Om het recreatieve aanbod te versterken is een aantal initiatieven ondersteund (de Safariboot Blauwe Bever, de capitulatie wandeltocht, de stadsboerderij). In 2022 is besloten tot de ontwikkeling van een wandelnetwerk voor de Veluwezoom. Uitvoering van het Wageningse deel moet nog plaatsvinden.

Beoogde resultaten

- Inwoners en bezoekers zijn op de hoogte van het toeristisch aanbod en het is duidelijk of er gebruik van wordt gemaakt.
- Sterk recreatief en toeristisch aanbod.

Wat hebben we bereikt?

2.2.7 Uitvoering wettelijke taken

Naast bovenstaande doelen hebben wij wettelijke taken uit te voeren. Dit betreft taken op de volgende wetten:

Drank- en horecawet, de WABO en de in dit hoofdstuk genoemde verordeningen.

Beoogde resultaten

- De wettelijke taken zijn uitgevoerd.

2.3 Een groene en biodiverse leefomgeving

Wat wilden we bereiken?

Een groene en biodiverse leefomgeving, waarin de mens in samenhang met de natuur gezond kan leven en welke is aangepast en anticipeert op de effecten van de klimaatverandering.

Wat hebben we bereikt?

2.3.1 Een toename van de biodiversiteit (genetische variatie , soortendiversiteit en leefgebied)

Omschrijving (toelichting)

Een toename van de biodiversiteit (genetische variatie , soortendiversiteit en leefgebied).

Toelichting

Stedelijk gebied: door de bouw van natuurinclusieve woningen, de vergroening van een drie tal schoolpleinen, ecologisch bermbeheer en het vergroenen van tuinen is de biodiversiteit toegenomen. Er zijn bijenhoeven en bijenoases aangelegd, individuele kleinere subsidies verleend voor projecten die de biodiversiteit vergroten.

Landelijk gebied: door het uitvoeren van projecten (in het kader van Groen Blauwe dooradering (houtwal, bosje, struweelbos en hoogstambomen)) is de biodiversiteit vergroot. De natuurwerkdag op de Eng heeft ook een positieve uitwerking. De gemeente heeft initiatiefnemers gefaciliteerd bij het aanvragen van subsidie voor aanleg van natuur en landschapselementen, welke ook de biodiversiteit vergroten.

Er heeft aanleg van landschapselementen plaatsgevonden. In 2022 is gestart met het opstellen van een biodiversiteitsplan. Een voorstel tot monitoring plus nulmeting volgt binnen dit proces.

In het stedelijk gebied zijn meerdere projecten van start gegaan zoals vervanging uniforme bomenrij Haarweg door een gevarieerde bomenstructuur. Het groenverbeterplan voor de Roghorst wat zowel beplanting als bomen betreft is opgesteld, een aantal van 300 bomen zijn gemeente breed aangeplant en het voorbereidende werk is gedaan om in de Buurt zo'n 30 bomen aan te planten.

Het verbeteren van de waterkwaliteit van de stadsgracht blijft een aandachtspunt.

Er is een start gemaakt met het opstellen van een biodiversiteitsplan i.s.m. de WUR. Er is een goed bezochte participatieavond geweest in december 2022.

Er zijn nog geen stappen gezet om de noordelijke ecologische verbindingzone verder uit te voeren. Bij plannen die grenzen aan de Ecologische verbindingzone zijn meekoppelkansen in de planvormingsfase benut.

Bij elk woningbouwproject vanaf 5 woningen is een duurzaamheidsprofiel opgesteld met daarin concrete afspraken over natuurinclusief bouwen.

Er zijn 103 subsidie aanvragen voor groene tuinen gehonoreerd. Er zijn drie schoolpleinen vergroend. In maart 2022 is de jaarlijkse plant vierdaagse georganiseerd.

Beoogde resultaten

- De biodiversiteit van het buitengebied is verhoogd door landschappelijke inpassing van initiatieven en door de aanleg van landschapselementen in samenwerking met andere partijen. Het Landschapsfond vervult hier ook een belangrijke rol in.
- De biodiversiteit van het openbaar groen is verhoogd (zowel binnenstedelijk als in het buitengebied). Er wordt gestreefd naar meer en beter geschikt leefgebied voor een gevarieerde inheemse flora en fauna.
- De waterkwantiteit in de stadsgracht is verhoogd, waardoor de waterkwaliteit en de visuele kwaliteit verbetert.
- Er is een biodiversiteitsplan (inclusief uitvoeringsplan) opgesteld waarin de te behalen doelen en de maatregelen om deze te bereiken zijn uitgewerkt.
- Meekoppelkansen voor uitvoering Noordelijke ecologische verbindingszone (NEVZ) worden benut.
- Nieuwbouw is natuurinclusief uitgevoerd
- Vergroening van tuinen (Steenbreek), daken en schoolpleinen is door middel van subsidies gestimuleerd.

Wat hebben we bereikt?

2.3.2 Vergroten van de leefkwaliteit (kwantiteit en kwaliteit van het groen)

Omschrijving (toelichting)

Vergroten van de leefkwaliteit (kwantiteit en kwaliteit van het groen) waarmee gezondheid wordt bevorderd, geanticipeerd wordt op de klimaatverandering (klimaatadaptatie), meer CO2 wordt opgevangen en de ruimtelijke kwaliteit (waaronder cultuurhistorische betekenis) wordt vergroot.

Toelichting

Vanuit het programmateam duurzaamheid en natuur sluiten we vanaf het begin aan bij nieuwe bouwontwikkelingen om dit in te brengen.

In 2022 is dit resultaat behaald. 2022 stond vooral in het teken van de planvorming tot een definitief ontwerp voor de Roghorst. Vanaf 28 september 2021 hebben we 3 bewonersavonden georganiseerd. Uitvoering in 2023.

In de binnenstad zijn bomen op het parkeerterrein Gerdesstraat aangeplant. Voor het Hooilandplein zijn de voorbereidende werkzaamheden gestart.

De Kaart van de Ecologische hoofdgroenstructuur is door B&W vastgesteld.

Beoogde resultaten

- Bij alle nieuwbouwplannen wordt minimaal 10% divers groen in de wijk gerealiseerd en bestaand groen in de woonomgeving behouden en versterkt (zie ook programma 2.7).
- Het groen is in diverse wijken omgevormd naar een toekomstbestendige vorm (klimaatbestendig, meer biodiversiteit en afgestemd op beheerniveau).
- In samenwerking met andere partijen is de binnenstad en het Hooilandplein vergroend
- Instandhouding en versterking van de hoofd/ecologische groenstructuur.

Wat hebben we bereikt?

2.3.3 De openbare ruimte is schoon, heel en veilig

Omschrijving (toelichting)

De openbare ruimte is schoon, heel en veilig.

Toelichting

De openbare ruimte voldoet aan de gestelde raadsaders voor onderhoudsniveau basis en sober (B en C niveau CROW). De buitenruimte is daarmee schoon, heel en veilig.

Beoogde resultaten

- In samenwerking met externe partners wordt in 2021 een strategisch plan ontwikkeld voor uitvoering van het onderhoud van de buitenruimte incl. slimme inzet van financiële middelen waaronder vervangingsinvesteringen voor groen en speeltoestellen.

Wat hebben we bereikt?

2.3.4 Uitvoering wettelijke taken

Naast bovenstaande doelen hebben wij wettelijke taken uit te voeren. Dit betreft taken op de volgende wetten:

Vanwege wettelijke aansprakelijkheid zorgen we voor de veiligheid van o.a. wegen, speeltoestellen (attractiebesluit) en bomen (ook opgenomen onder doel 2.3.3);
Begraven.

Beoogde resultaten

- De wettelijke taken zijn uitgevoerd.

2.4 Een toekomstbestendige fysieke leefomgeving

Wat wilden we bereiken?

Een toekomstbestendige fysieke leefomgeving waarin prettig, veilig en gezond wonen, werken en recreëren voorop staat.

Wat hebben we bereikt?

2.4.1 Implementatie Omgevingswet

Toelichting

In 2022 is de voorbereiding op de lokale implementatie van de Omgevingswet voortgezet. Op grond van de Startnotitie visie bebouwde kom, zoals in 2021 vastgesteld, is in 2022 een stadsbreed participatieproces doorlopen. De opbrengsten uit de participatie zijn opgenomen in het Bevindingenrapport visie bebouwde kom. In december is de gemeenteraad geconsulteerd over de koers voor de visie. De planning voor de totstandkoming van de visie is bijgesteld en is nu gericht op het voorleggen van een raadsvoorstel in het 1e kwartaal van 2024.

De voorbereiding op het omgevingsplan is volgens planning in 2022 doorgezet, met het vaststellen van een Verordening fysieke leefomgeving. In deze verordening is een groot deel van de algemeen verbindende voorschriften gebundeld die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving. Zodra de Omgevingswet in werking treedt, geeft deze verordening samen met het 'omgevingsplan van rechtswege' (met alle op dat moment geldende bestemmingsplannen) een totaaloverzicht van de lokale regelgeving. Er is een casco bepaald voor het nieuw te maken omgevingsplan (waarvoor iedere gemeente tot 2029 de tijd heeft) en een plan van aanpak vastgesteld voor het omgaan met aanvragen tot inwerkingtreding van het nieuwe omgevingsplan. Eind 2022 is gestart met de eerste stap van dat plan van aanpak. Er zijn verdere voorbereidingen getroffen voor de koppeling tussen het nieuwe Zaaksysteem van de gemeente en het Digitaal Stelsel Omgevingswet. Via een scholingsaanbod wordt de organisatie continu voorbereid op het werken volgens de bedoeling van de Omgevingswet. Er is een eerste ontwerp gemaakt voor het participatiebeleid onder de Omgevingswet. Tot slot zijn de processen ruimtelijke ordening tegen het licht gehouden voor een meer effectieve en efficiënte organisatie daarvan.

Beoogde resultaten

- Er is een omgevingsplan voor de fysieke leefomgeving met een passend digitaal stelsel omgevingswet (DSO)
- Er is een omgevingsvisie waarin de maatschappelijke opgaven in relatie tot de fysieke leefomgeving staan
- Initiatiefnemers en inwoners worden gefaciliteerd bij participatie over initiatieven, op grond van het gemeentelijke participatiebeleid voor de Omgevingswet
- Omgevingsvergunningen die passen in de omgevingsvisie

Wat hebben we bereikt?

2.4.2 Een integrale uitvoering van de opgaven in de fysieke leefomgeving

Toelichting

In 2022 hebben we grote stappen gemaakt met de visie bebouwde kom. Er heeft een uitgebreid participatietraject plaatsgevonden dat heeft geleid tot een bevindingenrapport en drie toekomstscenario's. Dit visietraject loopt door tot medio 2024. Daarna kan een uitvoeringsprogramma opgesteld worden.

In 2022 zijn we ook gestart met het opstellen van een nota grondbeleid. Afronding en besluitvorming is voorzien in 2023.

Beoogde resultaten

- Er is een uitvoeringsprogramma opgesteld voor de ontwikkeling van de stad na het vaststellen van de Omgevingsvisie bebouwde kom
- Strategie en grondbeleid voor het uitvoeren van de ruimtelijke ambities

Wat hebben we bereikt?

2.4.3 Beleid voor de fysieke leefomgeving, dat aansluit bij de ambitie

Toelichting

Dit is een langjarig resultaat. In 2022 is onder andere het bestemmingsplan De Born Oost vastgesteld. Hierdoor zijn deze bestemmingsplannen weer actueel. Voor wat betreft kaders hebben we in 2022 gewerkt aan de kaders voor alternatieve woonvormen en de uitwerking van het transformatiegebied uit de visie buitengebied. Tevens is, vooruitlopend op de inwerkingtreding van de Omgevingswet, de Verordening fysieke leefomgeving vastgesteld.

Beoogde resultaten

- Kaders en bestemmingsplannen voor de fysieke leefomgeving (wettelijk) zijn actueel en worden gehandhaafd

Wat hebben we bereikt?

2.4.4 Ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving passen binnen onze ambitie

Toelichting

Resultaat 1 hebben we bereikt doordat we de omgevingsvergunningen die we verlenen en bestemmingsplannen die we voorleggen aan de raad toetsen aan ons vastgestelde beleid, welke passen in onze ambitie.

Resultaat 2 hebben we deels bereikt. Grote ontwikkelingen hebben we getoetst aan ons beleid en passen daarmee in onze ambitie. Bij de grote ontwikkelingen werken we zo veel mogelijk projectmatig en zorgen door middel van onder meer een startnotie en nota van uitgangspunten voor een kwalitatieve borging van inhoud en proces.

Resultaat 3 is nog niet bereikt. Het project Grebbedijk is nog niet in uitvoering.

Resultaat 4 is nog niet afgerond. Het project Grebbedijk bevindt zich nog in de planuitwerkingsfase. Deze fase loopt tot eind 2024 door. De waterplas is uit de scope van het project Grebbedijk gehaald. De waterplas ligt grotendeels in Natura 2000-gebied en om een vergunning hiervoor te krijgen, moet er een ADC-toets doorlopen worden. Er is gebleken dat de waterplas deze toets niet zal doorstaan en dus niet aangelegd kan worden.

Resultaat 5 is een langjarige resultaat. In 2022 hebben we onze werkprocessen bij ruimtelijke ontwikkelingen in beeld gebracht en aangescherpt. Dit proces wordt in 2023 verder gecontinueerd om onze werkprocessen verder te optimaliseren.

Beoogde resultaten

- Bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen maken kleinere initiatieven van derden, die passen in onze ambitie, mogelijk (leges)
- Grote ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving passen in onze ambitie en worden projectmatig uitgevoerd (grondbedrijf)
- Het project Grebbedijk is in uitvoering
- Het project Grebbedijk is voorbereid
- Onze werkprocessen zijn zodanig dat initiatieven in de fysieke leefomgeving onze ambitie mogelijk maken

Wat hebben we bereikt?

2.4.5 Identiteit van de stad is beleefbaar

Toelichting

Resultaat 1 en 2 zijn zichtbaar in Open Monumentendag en het vastgestelde Beleidsstuk Verduurzaming Monumenten

Resultaat 3: Omgevingsvisie en -plan zijn op dit moment nog in ontwikkeling. Monumenten en Cultuurhistorie krijgen hier een plek in.

Door de toename van WABO aanvragen en ruimtelijke plannen alsook de vraag naar verduurzamingsmaatregelen voor monumenten richtte de taakbelasting zich in 2022 hoofdzakelijk op adviestaken.

Beoogde resultaten

- Cultuurhistorie is zichtbaar in Wageningen
- Cultuurhistorie wordt gevierd
- Monumenten hebben een plek in de omgevingsvisie en -plan

Wat hebben we bereikt?

2.4.6 Uitvoering wettelijke taken

Naast bovenstaande doelen hebben wij wettelijke taken uit te voeren. Dit betreft taken op de volgende wetten:

Vergunningverlening en handhaving;
Andere wettelijke taken op basis van de Wet ruimtelijke ordening;
Monumentenzorg en archeologie.

Beoogde resultaten

- De wettelijke taken zijn uitgevoerd.

2.5 Klimaatneutraal in 2040

Wat wilden we bereiken?

De gemeente Wageningen is klimaatneutraal in 2040 en heeft de klimaatimpact van indirect energieverbruik zoals de voedselproductie en consumptie verminderd (ambitie "2.1. Infrastructuur en duurzame bijdrage mobiliteit" en "2.3. Een groene en biodiverse leefomgeving" dragen mede bij aan deze ambitie).

Wat hebben we bereikt?

2.5.1 Er is 50% bespaard op de warmtevraag in 2040 ten opzichte van 2008

Toelichting

In 2022 zijn mooie stappen gezet richting een duurzaam verwarmd Wageningen in 2040.

- 83% van woningeigenaren en 83% van huurders stemmen in met aansluiting op toekomstig duurzaam coöperatief warmtenet in de Benedenbuurt
- 17 van 18 VVE's Diedenweg gaan verder met het uitwerken van verduurzamingsplannen
- Start participatieproces belanghebbenden en omwonenden van de warmteopwekinstallatie Dolderstraat 88
- Intentieovereenkomst warmtenet benedenbuurt getekend tussen de Woningstichting, Warmtebedrijf Oost Wageningen B. V., Kelvin B.V. en coöperatie Warmtenet Oost Wageningen U. A.
- Vaststelling startnotitie ruimtelijke procedure opwekinstallatie voor Benedenbuurt Dolderstraat 88
- Organisatie van Warmtebedrijf WOW waar gemeente met bewonerscoöperatie in een Joint Venture gaan en waar Kelvin deel van uitmaakt.
- Het Gelders Warmte Infra Bedrijf is opgericht. Het doel van het GWIB is om tegen 2050 ongeveer 340.000 woningen in Gelderland op een warmtenet aan te sluiten. Het GWIB zal de warmtetransitie in Gelderland versnellen. Gemeente Wageningen is blij met de oprichting van het GWIB en verkent hoe een toekomstige samenwerking eruit kan zien.

Beoogde resultaten

- Er is een aanpak voor VvE's hoe zij energie kunnen besparen en hun resterende warmtevraag duurzaam kunnen invullen.
- Er is een handavingsprogramma die op bedrijven en instellingen toezien dat zij voldoen aan de wettelijke verplichtingen met betrekking tot energiebesparing (Wet Milieubeheer, EED, kantoorpanden label C 2023).
- Er is een regionaal energiedienstenbedrijf die energiemaatregelen aanbieden als onderdeel van een wijkaanpak en voor een versnelling zorgt voor de verduurzaming van de gebouwde omgeving.
- Er zijn actieve energieloketten voor inwoners en bedrijven die klanten ontzorgen, faciliteren en stimuleren tot het nemen van energiemaatregelen.

Wat hebben we bereikt?

2.5.2 100% van de warmte wordt in 2040 duurzaam opgewekt in Wageningen en haar directe omgeving en 400 TJ elektriciteit wordt in 2030 duurzaam opgewekt op grondgebied van de gemeente

Toelichting

Warmte:

- Benedenbuurt: samenwerkingsovereenkomsten zijn overeen gekomen, 83% kopers/huurders willen deelnemen, ruimtelijke procedure opweklocatie is gestart, aanbesteding distributienet is voorbereid.
- Warmteregisseur: evaluatie restwarmte en inventarisatie collectieve warmteoplossingen is voltooid.
- 17 van 18 Verenigingen van Eigenaren (VVE's) Diedenweg gaan verder met het uitwerken van verduurzamingsplannen

Duurzame elektriciteitsopwekking:

- Zonnepark Nudepark II: dit project is vergund
- Zonnepark BSPW: RO procedure gestart
- Zonnepark Haarwal: RO procedure gestart
- Toekomstbestendig Wonen Lening: 23 aanvragen van woningeigenaren goedgekeurd
- Collectieve inkoopactie 'Zonnepanelen Zonder Zorgen': 149 inschrijvingen voor het ontvangen van een offerte voor zonnepanelen
- Project EnergieWEB
 - Start zelfleveringsmodel voor duurzame energie met voor Wageningen vier gemeentelijke aansluitingen. Het doel van EnergieWEB is om onze eigen gemeentelijke energievraag via lokale energieprojecten te verduurzamen.
 - Deelname aan EnergieWEB door de gemeente Scherpenzeel, en gemeente Nijkerk maakt aanstalten om deel te nemen

Energiebesparing:

- Regeling Reductie Energieverbruik Woningen (RREW)-campagne 'Hoe laag kun je gaan?' (per 1 december 2022 afgelopen):
 - Tochtbusters: 51 huisbezoeken zijn afgelegd, met nog 30 openstaande aanmeldingen waar binnenkort een bezoek gepland wordt.
 - Kortingsbon 90 euro inductiekookplaat: 6 kortingsbonnen voor inductiekookplaten zijn uitgegeven, met nog 46 openstaande bonnen (vanwege een recente actie in de Benedenbuurt).
 - Kortingsbon 90 euro koelkast: 82 kortingsbonnen voor koelkasten zijn uitgegeven, met nog 20 openstaande bonnen.
 - Energiemonitor: 56 energiemonitoren zijn uitgegeven, met nog 18 openstaande bonnen.
 - Isolatiecoach: 18 isolatiecoach gesprekken zijn gevoerd, met nog 6 openstaande aanmeldingen.
- Energiearmoede-campagne 'Bespaar energie, bespaar geld'
 - Tochtbuster-plus: 96 huisbezoeken zijn afgelegd, met nog 109 openstaande aanmeldingen. Veel zijn deelnemers vanuit de straataanpak in de Julianastraat, Riemsdijkstraat, en Akeleihof.
 - Kortingsbon 250 euro koelkast: 12 kortingsbonnen voor energiezuinige koelkasten zijn uitgegeven, met nog 10 openstaande bonnen.
 - Een tweeledige communicatiecampagne is in voorbereiding: voor inwoners (start december/januari), en voor sociale partners die contact hebben met de doelgroep (start december, langere doorlooptijd)

Beoogde resultaten

- Er is een actuele Warmtevisie die wordt uitgevoerd.
- In 2024 is het warmtenet voor Proeftuin Aardgasvrije Wijk Benedenbuurt gerealiseerd.
- In 2025 is er een duurzaam alternatief in gebruik voor de gasgestookte WKK voor het warmtenet Noordwest.
- In 2040 is in Wageningen door warmtepartners een open duurzaam warmtenet gerealiseerd waarop enkele duizenden woningen, bedrijven en instellingen zijn aangesloten.
- In 2040 zijn minimaal 142.000 zonnepanelen gerealiseerd op Wageningse daken en parkeerterreinen.
- Innovatieve technieken zoals wind op dak of lokale grids zijn in beeld en worden toegepast.
- Voor alle wijken die niet worden aangesloten op het warmtenet is een Wijk Uitvoerings Plan (WUP) gemaakt. Er is uitvoering gegeven aan deze WUP zodat woningen, bedrijven en instellingen in deze wijken worden voorzien van warmte.
- Windmolens worden gerealiseerd op basis van de Wageningse Windvisie en de Regionale Energiestrategie (streefdatum 2030), waarbij o.a. rekening wordt gehouden met een zorgvuldige inpassing in het landschap.
- Zonneparken worden gerealiseerd op basis van Visie Buitengebied en de Regionale Energiestrategie (streefdatum 2030), waarbij o.a. rekening wordt gehouden met een zorgvuldige inpassing in het landschap.

Wat hebben we bereikt?

2.5.3 De klimaatimpact die gepaard gaat met productie en consumptie van voedsel is verminderd (de doelen "2.1.3. verduurzamen van mobiliteit" en "1.1.1 Kinderen en jongeren hebben een gezondere leefstijl" dragen mede bij aan dit doel)

Toelichting

- Uitbouwen Streekmarkt en vereniging StreekWaar (nu 37 producenten, cateraars en winkels in de regio), mede via binnenhalen van externe subsidie van provincie.
- Warme gezonde vegetarische lunch in heel schooljaar 2022-2023 voor 72 leerlingen van bovenbouw en schakelklassen van OBS De Wereld (ism o.a. Solidez).
- Productie van biologische groenten voor de Voedselbank door deelnemers van zorgboerderij de Hoge Born.
Met 7 andere steden via de City Deal: lobby bij Staatssecretaris van Ooijen (gesprek door Maud in september) en bij de Tweede Kamercommissie VWS (brief ondertekend door Maud in december) voor meer instrumenten om de voedselomgeving gezonder te maken.
- Ondersteuning van moestuinactiviteiten door Wageningse vrijwilligers voor bewoners van AZC de Keijenbergseweg.
- Bewustwording over de lupineboon als eiwitbron van Nederlandse bodem door gerechten met lupine bij Wageningse 10 restaurants en cateraars (oktober en december) & informatieverstreding op de markt en sociale media.
- Aandacht voor manieren om voedselverspilling tegen te gaan tijdens landelijke Verspillingsvrije Week in september 2022.
- Campagne voor water drinken en groente/ fruit eten door Wageningse JOGG-aanpak 'Lekker in je Vel'.
- Project 'Wij zijn de Wijk': onderzoek naar burgerparticipatie voor het vormgeven van leefbare wijk (ism o.a. WUR, THUIS, Solidez, gemeenten Ede & Arnhem).
- Inzetten studenten WUR voor onderzoek naar voedselomgeving van Pantarijn en van drie wijken in Wageningen: Tarthorst, Benedenbuurt en Bovenbuurt.

- Bundeling van onderzoek over hoe gemeenten duurzame, sociale korte ketens kunnen bevorderen (ism WUR, ministerie LNV en City Deal).
- Onderzoek naar voedselaanbod bij evenementen en opabri's (ism WUR).
- Bijeenkomsten: Met 45 inwoners over de stand van zaken van de Voedselagenda (5 september, met Erik-Jan), met 80 professionals over gezond en duurzaam voedsel voor mensen in armoede (7 oktober, landelijk, met Maud) en met 30 inwoners over plantaardig eten in Wageningen (2 november).

Beoogde resultaten

- In 2030 is de lokale verkoop van duurzame en lokale producten van regionale boeren en producenten gestegen.
- In Wageningen eten inwoners in 2030 minder dierlijk en meer plantaardig voedsel (Voedselagenda). Restaurants gaan meer plantaardige opties aanbieden.
- In Wageningen verspillen inwoners, bedrijven en organisaties in 2030 minder voedsel. Reststromen worden beter verwerkt.
- Meer initiatiefnemers hebben een plek gevonden in Wageningen om stadslandbouw toe te passen op een duurzame manier

Wat hebben we bereikt?

2.5.4 De klimaatdoelstellingen worden op een ambitieuze doch realistische wijze vormgegeven

Toelichting

In 2022 is de Routekaart Wageningen Klimaatneutraal 2040 gefinaliseerd en door de raad vastgesteld. Dit beleidsdocument geeft het overkoepelende beeld van waar we in Wageningen op de verschillende sporen willen staan in 2040. Aan de hand van concrete tussenmijlpalen kunnen we de voortgang om de beschreven doelen te behalen, monitoren.

Beoogde resultaten

- Via generieke en wijk-/straatgerichte werkwijzen worden inwoners met energiearmoede passende energiebesparende maatregelen, advies en ondersteuning aangeboden.

Wat hebben we bereikt?

2.5.5 Het verduurzamen van de gemeentelijke gebouwen

Toelichting

In combinatie met het reguliere onderhoud zijn ook dit jaar energiebesparende maatregelen doorgevoerd.

- In de gymzaal Marijkeweg 3 is de CV ketel vervangen en is het warm tapwater gescheiden aangelegd.
- In Sportzaal Tarthorst is de ventilatie in de kleedkamers vervangen inclusief warmteterugwinning.
- In het museum Bowlespark 1 is de CV ketel vervangen en is het dak van de villa geïsoleerd.
- In 't Palet aan de Rooseveltweg 408 is de CV ketel vervangen door een warmtepomp en is een tochtsluis gemaakt bij de entree.
- Daarnaast is stroom opgewekt via PV panelen op de daken van diverse sportaccommodaties, stadhuis en de stadswerf. De krapte op de arbeidsmarkt bij met name installateurs in combinatie met de gestegen bouwkosten en schaarste van materialen leidt tot een vertraging in het verduurzamen van de gebouwen.

- Tenslotte hebben alle gemeentelijke kantoorgebouwen dit jaar het wettelijk verplichte energielabel gekregen. Alle gemeentelijke kantoorgebouwen voldoen aan de label C-verplichting.
- Via het project EnergieWEB werken we aan het verduurzamen van de energievraag van onze gemeentelijke gebouwen.

Beoogde resultaten

- Voor de inkoop van diensten en werken binnen de gemeentelijke organisatie verbruiken we in 2030 50% minder fossiele grondstoffen.

Wat hebben we bereikt?

2.5.6 Uitvoering wettelijke taken

Naast bovenstaande doelen hebben wij wettelijke taken uit te voeren. Dit betreft taken op de volgende wetten:

Transitievisie warmte.

Regionale Energiestrategie.

De gemeentelijk gebouwen moeten volgens het Klimaatakkoord energieneutraal zijn in 2050.

Beoogde resultaten

- De wettelijke taken zijn uitgevoerd.

2.6 Een veilige en gezonde leefomgeving

Wat wilden we bereiken?

Er is een veilige en gezonde leefomgeving waarbij grondstoffen circulair worden hergebruikt.

Wat hebben we bereikt?

2.6.1 Milieunormen worden niet overschreden in 2022 in Wageningen

Toelichting

Afvalwater wordt op doelmatige wijzen ingezameld en getransporteerd naar de rioolwaterzuivering van het waterschap Vallei en Veluwe in Renkum. Bij elke ontwikkeling wordt beoordeeld of afvalwaterstromen (vuilwater en regenwater) gescheiden kunnen worden van elkaar.

Beoogde resultaten

- Ook in 2023 wordt met behulp van toezicht en handhaving gecontroleerd of normen op gebied van bodem, lucht, geluid, geur en energie niet worden overschreden.

Wat hebben we bereikt?

2.6.2 Uitvoering wettelijke taken

Naast bovenstaande doelen hebben wij wettelijke taken uit te voeren. Dit betreft taken op de volgende wetten:

Geluid, bodemkwaliteit, luchtkwaliteit en externe veiligheid;
Plaagdierbestrijding;
Dierenasiel, dierenambulance en nestbeheer ganzenbeheer;
Riolering;
Afvalverwijdering en- verwerking;
Zorgplicht oppervlaktewater.

Beoogde resultaten

- De wettelijke taken zijn uitgevoerd.

2.7 Iedereen in Wageningen heeft de beschikking over een passende woning

Wat wilden we bereiken?

Iedereen in Wageningen heeft de beschikking over een bij inkomen en type huishouden passende en duurzame woning, in een prettige woon- en leefomgeving.

Wat hebben we bereikt?

2.7.1 Versnelling en mogelijke ophoging van de woningbouwproductie in Wageningen in antwoord op de verhoogde huishoudensprognose van circa 3.500 tot 3.800 huishoudens tot 2040

Toelichting

- Er zijn in 2021 en in 2022 in totaal ruim 400 woningen opgeleverd. Voor 2023 en 2024 staan er op dit moment nog ruim 400 woningen op de planning.
- In 2022 is het locatie-onderzoek vastgesteld door de raad met een besluit om tot 2030 3.000 woningen te realiseren en in de periode tot 2040 aanvullend nog 500 woningen. Daartoe zijn zoekgebieden aangewezen voor extra plancapaciteit, die zijn gebaseerd op de resultaten uit het locatie onderzoek.
- Er is gestart met het opstellen van een uitvoeringsstrategie woningbouw. Alle lopende projecten worden verkend op knelpunten en kansen om versnelling in gang te zetten. Ook worden de zoekgebieden en potentiële woningbouwlocaties verkend om extra plancapaciteit aan te wijzen.
- In 2022 is gewerkt aan het opstellen van de regionale woondeal in het kader van de landelijke woningbouwopgave. In de woondeal worden afspraken gemaakt over te realiseren aantallen (regionaal en per gemeente), de betaalbaarheidsopgave hierin.
- De gemeente en Idealis hebben prestatieafspraken gemaakt voor de periode van 2023-2026. Daarin staat onder andere opgenomen dat Idealis tussen 2023 en 2028 1200 wooneenheden gaat toevoegen.

Beoogde resultaten

- De potentiële zoekgebieden voor woningbouwlocaties zijn in beeld gebracht. Ambitie 2.4 RO is randvoorwaardelijk (Incidenteel uit reserve grondbedrijf)
- In Wageningen worden tussen 2021 en 2024 minimaal 700 woningen opgeleverd.
- Nieuw te bouwen woningen zijn (bijna) energieneutraal met ook aandacht voor circulariteit en natuurinclusief bouwen. Dit resultaat draagt bij aan programma's 2.4 en 2.5.
- Plan van aanpak wat inzicht geeft in de mogelijkheden voor extra versnelling van de woningbouw. Resultaat 3.1.2 is randvoorwaardelijk .

Wat hebben we bereikt?

2.7.2 De woningvoorraad sluit aan bij de behoefte aan betaalbare woningen van lagere inkomensgroepen waaronder ouderen, jongeren en studenten

Toelichting

- Ten behoeve van betaalbaarheid van woningen wordt opkoopbescherming en zelfbewoningsplicht ingezet. Voor nieuwbouw is in beleidsregels een zelfbewoningsplicht vastgelegd (in 2022 B&W besluit).
- Bij alle nieuwe woningbouwplannen past de gemeente de woningmarktstrategie toe, waarbij de doelstelling is gericht op meer betaalbare woningbouw en woningen voor senioren. De opleveringen van deze projecten worden over enkele jaren verwacht.
- De woonwensen van woonstarters (18-35 jaar) zijn inzichtelijk gemaakt.

- Middels de prestatieafspraken met de Woningstichting zijn diverse afspraken gemaakt om de betaalbaarheid te bevorderen en beter te laten aansluiten bij de verschillende doelgroepen (woonlasten).
- In 2022 is verder gewerkt aan het verduurzamen van de bestaande woningvoorraad via voorlichting en diverse acties, met speciale aandacht voor de lagere inkomens. Vanuit de aanpak energiearmoede zijn diverse laagdrempelige, energiebesparende acties georganiseerd.

Beoogde resultaten

- Bij elk bouwplan met meer dan 30 woningen worden minimaal 30% sociale huurwoningen en 15% middenhuur gerealiseerd. Afhankelijk van de geëvalueerde en geactualiseerde woningmarktstrategie.
- De bestaande woningvoorraad wordt verder verduurzaamd met oog voor een eerlijke verdeling van de energielasten. Randvoorwaardelijk programma 2.5
- De kernvoorraad sociale huurwoningen is vergroot overeenkomstig de doelgroep van beleid. In 2023 hebben wij inzichtelijk wat de kernvoorraad is op basis van de meest actuele huishoudensprognose.
- Het aanbod aan studentenhuisvesting voldoet aan de vraag naar kamers overeenkomstig de notitie locatiekeuze 2017 en de actuele monitor studentenhuisvesting.
- Ten behoeve van betaalbaarheid van woningen wordt opkoopbescherming en zelfbewoningsplicht ingezet en onderzoeken we de toepassing van koopgarant-achtige constructies.

Wat hebben we bereikt?

2.7.3 Inwoners wonen in een groene, leefbare en veilige woonomgeving, waar geen overlast ervaren wordt

Toelichting

- Bij elk nieuw woningbouwplan wordt getoetst op 10% groen per locatie en op het Groenbeleidsplan. Resultaat op korte termijn is nog niet meetbaar, aangezien woningbouwontwikkeling langer duurt dan 1 jaar.
- De samenwerking tussen professionals van politie, gemeente, de Woningstichting en andere hulpverleningsinstanties is, op het gebied van "aandacht voor de buurt bij woonoverlast", goed ingebed.

Beoogde resultaten

- Bij alle nieuwbouwplannen wordt minimaal 10% divers groen in de wijk gerealiseerd en bestaand groen in de woonomgeving behouden en versterkt. Dit resultaat draagt bij aan programma 2.3.
- De samenwerking rondom het voorkomen van woonoverlast is geborgd via de Taskforce woonoverlast. Dit resultaat draagt bij aan programma 1.8

Wat hebben we bereikt?

2.7.4 Inwoners kunnen zo zelfstandig mogelijk wonen in een woning op maat, met voldoende mogelijkheden voor zorg op maat

Toelichting

- In 2022 zijn 55 woningaanpassingen gerealiseerd voor 47 unieke cliënten.
- In 2022 zijn er geen nieuwe woonzorginitiatieven gerealiseerd.
- In 2022 zijn er 180 tijdelijke huisvestingsplekken voor vluchtelingen uit Oekraïne gerealiseerd.

Beoogde resultaten

- Er zijn meer woonzorginitiatieven door en voor Wageningse inwoners.
- Het aanbod van woningen die geschikt zijn voor senioren wordt vergroot door zowel nieuwbouwplannen en levensloopbestendige aanpassingen in de bestaande woningvoorraad.

Wat hebben we bereikt?

2.7.5 Wijken hebben een gemengde samenstelling voor wat betreft type huishoudens en type woningen en met voldoende ruimte voor (sociale) ontmoeting

Toelichting

- Er zijn meer woningbouwontwikkelingen met gedifferentieerde woonprogramma's en mogelijkheden voor ontmoeting. Dit resultaat draagt bij aan programma 1.1.
- Inwoners die specifieke hulp en ondersteuning nodig hebben, kunnen gebruik maken van een passend woningaanbod verspreid over de diverse buurten.
- Er is een ruimtelijke kader alternatieve woonvormen opgesteld.

Beoogde resultaten

- Er zijn meer woningbouwontwikkelingen met gedifferentieerde woonprogramma's en mogelijkheden voor ontmoeting. Dit resultaat draagt bij aan programma 1.1.
- Inwoners die specifieke hulp en ondersteuning nodig hebben, kunnen gebruik maken van een passend woningaanbod verspreid over de diverse buurten.

Wat hebben we bereikt?

2.7.6 Uitvoering wettelijke taken

Naast bovenstaande doelen hebben wij wettelijke taken uit te voeren. Dit betreft taken op de volgende wetten:

We voldoen aan de taakstelling van de huisvesting van statushouders in Wageningen.

Beoogde resultaten

- De wettelijke taken zijn uitgevoerd.

2.8 Gemeentelijke gebouwen worden multifunctioneel ingezet

Wat wilden we bereiken?

Gemeentelijke gebouwen worden ingezet voor het huisvesten van een breed aanbod aan culturele, sociale, maatschappelijke en sportvoorzieningen.

Wat hebben we bereikt?

2.8.1 Het multifunctioneel gebruik van gemeentelijke gebouwen bevorderen

Toelichting

Het afwegingskader welke maatschappelijke - en culturele instellingen in gemeentelijke gebouwen worden gehuisvest is vertraagd vanwege andere prioriteiten. De strategische vastgoednota wordt in 2023 opgesteld en na de zomer ter besluitvorming aangeboden.

Beoogde resultaten

- Een strategisch plan als afwegingskader welke maatschappelijke- en culturele instellingen worden gehuisvest in gemeentelijke gebouwen.

Wat hebben we bereikt?

2.8.2 Gebouwen die niet meer nodig zijn worden verkocht of benut als potentiële locatie voor woningbouw

Toelichting

De verkoop van gemeentelijke panden is voorlopig opgeschort in afwachting van de nieuwe strategische nota vastgoed. Er zijn om die reden dit jaar geen gemeentelijke gebouwen verkocht.

Beoogde resultaten

- Aanwijzen van gemeentelijke gebouwen en locaties die geschikt zijn voor woningbouw op basis van het strategisch plan gemeentelijk vastgoed.
- De verkoop van gemeentelijke gebouwen t/m 2023 is opgeschort in afwachting van het strategisch vastgoed plan. De netto verkoopopbrengst van incidenteel € 2.641.000,- wordt op basis van de uitkomst van het strategisch plan opnieuw bepaald.

Wat hebben we bereikt?

2.8.3 Streven naar een gezonde en kostendekkende exploitatie van gemeentelijke gebouwen

Toelichting

De resultaten van het haalbaarheidsonderzoek naar een toekomstbestendige exploitatie en verduurzaming van het zwembad De Bongerd en het resultaat van het onderzoek naar het vernieuwen en verduurzamen van de bestaande voorraad onderwijsgebouwen inclusief de hiervoor benodigde middelen tot 2030, zijn opgenomen in het overzicht met potentiële onderwerpen voor de Investeringsagenda 2023 die aan de raad wordt aangeboden.

In combinatie met het reguliere onderhoud, zijn dit jaar in beperkte mate energiebesparende maatregelen doorgevoerd als gevolg van krapte op de arbeidsmarkt bij met name installateurs, de bouwkostenstijging en de schaarste aan materialen. Alle gemeentelijke kantoorgebouwen hebben dit jaar het wettelijk verplichte energielabel gekregen.

Beoogde resultaten

- Een nieuwe concessie overeenkomst tot en met 2027 voor de exploitatie van zwembad De Bongerd in afwachting van de besluitvorming voor de keuze tussen renovatie of nieuwbouw.
- Het duurzaam in stand houden van gemeentelijke gebouwen.

Algemene informatie programma 2

Beleidsindicatoren

De volgende wettelijk verplichte beleidsindicatoren hebben betrekking op programma 2 Wageningen fysiek:

Funciemenging
Vestigingen
Banen
Huishoudelijk afval
Hernieuwbare elektriciteit
Nieuwbouw woningen

Zie hiervoor het hoofdstuk Wettelijk verplichte beleidsindicatoren.

Beleidskader bereikbaarheid

Het beleid van Wageningen is vastgelegd in de volgende documenten:

Verordeningen

Beleidsregels uitgifte parkeervergunningen Wageningen (2022)
Beleidsregels gehandicaptenparkeerplaatsen (2014)
Nota Parkeernormen Wageningen (2015)
Verordening Parkeerbelastingen (2022)
Aanwijzingsbesluit vergunning parkeren (2022)
Aanwijzingsbesluit betaald parkeren (2022)
Algemene Plaatselijke Verordening 2014, wijzigingen 2020 (APV)
Veergeldverordening (2013)
Parkeerverordening (2018)
Wegsleepverordening Wageningen (2021)
Regeling ontheffingen voetgangersgebied Binnenstad (2008, actualisatie 2015)

Beleidsnota's

Visie openbare laadinfrastructuur 2030 (2022)
Netwerkvisie (2016)
Parkeernota (2015)
Structuurvisie Wageningen (2014)
Uitvoeringsprogramma GMP (2013)
GMP visiedocument (2012)
Kwaliteitshandboek (2017)
Kansgestuurd beheer (2019)
Beheerplan VRI's (2020)

Beleidskader economische ontwikkeling

Het beleid van Wageningen is vastgelegd in de volgende documenten:

Verordeningen

Verordening winkeltijden Wageningen (2021)
Verordening op de heffing en de invordering van reclamebelastingen (2021)
Marktgeldverordening (2016)
Marktverordening (2015)
Inrichtingsplan Wageningse markten (2015)
Verordening Scheepvaartrechten (2013)
Verordening winkelondersteunende Horeca (2010)
Haven- en kadeverordening Wageningen (2016)
Regionaal programma werklocaties (2022)

Beleidsnota's

Nota Bovenwijkse Voorzieningen (2021)
Visie Binnenstad (2015)

Economische visie detailhandel en horeca Next (2013)
Nadere regels met betrekking tot de heffing en invordering van reclamebelasting (2012)
Nota grondbeleid (2009)
Beleidsplan Recreatie en Toerisme (2008/2009)
Kadernota herontwikkeling Rijnhaven (2003)
Onderzoeksrapport toekomst haven 'De voortuin van Wageningen' (2002)
PDV beleid Regio Foodvalley 2020-2025 (2021)
RPW Bedrijventerreinen (2022)

- o Visie Werklocaties 2017-2025
- o Afsprakenkader 2017-2020

RPW Kantorenlocaties (2020)

- o Kantorenvisie 2020-2027
- o Afsprakenkader Kantoren 2019-2024

Beleidsregels terrassen (2021)

Overeenkomsten / convenanten

Convenant Ondernemersfonds Wageningen 2020
Samenwerkingsovereenkomst RegioFoodValley
Samenwerkingsovereenkomst project Grebbedijk
Samenwerking Platform water Vallei en Eem

Beleidskader ruimtelijke ontwikkeling

Het bestaande beleid van Wageningen is vastgelegd in de volgende documenten:

Verordeningen

Verordening inning op de begraafrechten (2020)
Bomenverordening (2021)
Telecommunicatieverordening (1999)
Bouwverordening Wageningen (1993, herziening 2018)
Overeenkomst kadaster Gelderland (1991)
Erfgoedverordening (2019)

Beleidsnota's

Structuurvisie Wageningen (2013)
Groenbeleidsplan (2017)
Welstandsnota gemeente Wageningen 2018
Beheersverordening gemeentelijke begraafplaats en gedenkpark "De Leeuwerenk" 2019
Beleidsnotitie openbare verlichting (2012)
Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving VTH-Beleid gemeente Wageningen
Verordening kabels en leidingen Wageningen 2018
Beleidsregels camping de Wielerbaan 2017
Beleidsregels handhaving basisfunctie Openbare Ruimte (2005)

Beleidskader klimaat

Het beleid van Wageningen is vastgelegd in de volgende documenten:

Verordeningen

Algemene subsidieverordening (2007)

Beleidsnota's

Routekaart Wageningen Klimaatneutraal 2040
Herijking klimaatbeleid (2015)
Klimaatplan 2017-2021
Beleidsnotitie Duurzaam Bouwen Wageningen
Visie Buitengebied (2020)
Regionale Energiestrategie Regio Foodvalley 1.0. (RES RFV 1.0.) 2021
Bodemkwaliteitskaart 2018 en nota bodembeheer (2012)
Afvvalbeleidsplan (2012, wordt momenteel herijkt)
Verbreed Gemeentelijk rioleringsplan (2011-2015)

Beleidsregels hogere waarde Wet Geluidhinder (2008)
Waterplan (2005)
Baggerplan (2003-2012)
Optimalisering afvalwaterstudie (2002)
Voedselagenda

Beleidskader wonen

Het bestaande beleid van Wageningen is vastgelegd in de volgende documenten:

Verordeningen

Huisvestingsverordening Wageningen (2022)
Doelgroepenverordening Wageningen (2020)

Beleidsnota's

Locatie-onderzoek woningbouw (2022)
Woningmarktstrategie (2019)
Woonvisie 2025 (2016)
Prestatieafspraken De Woningstichting 2022-2025
Prestatieafspraken Idealis 2023-2026
Beleidsregels kamergewijze verhuur (2019)
Notitie vraag en aanbod studentenhuisvesting 2019-2023 (2019)
Notitie integrale afweging potentiële locaties voor studentenhuisvesting Wageningen (2017)
Duurzame Gebiedsontwikkeling vanuit het Klimaatplan 2017-2021 (2017)

Convenanten

Convenant WAC (2021)

Betrokkenheid verbonden partijen

De volgende verbonden partijen zijn betrokken bij de uitvoering en realisatie van de doelstellingen uit het programma:

Regio Foodvalley

Regio Foodvalley is een samenwerkingsverband van acht gemeenten, met samen 350.000 inwoners. De gemeente Wageningen neemt deel aan Regio Foodvalley middels een gemeenschappelijke regeling om een aantal doelen uit haar programma te bereiken.

De regio Foodvalley treedt op als opdrachtgever voor het programma 'De Bereikbare Vallei', dat bijdraagt aan het beïnvloeden van de vraag naar mobiliteit. Dit is van belang voor de doelstelling om de bereikbaarheid optimaal te houden en om vergroening van mobiliteit te bewerkstelligen. Daarnaast vervult de regio de regisserende rol voor basismobiliteit.

De bereikbaarheidsagenda voor Regio Foodvalley geeft een richtinggevend kader voor 2030 waarmee de ambities van de regio zijn vertaald in een duidelijke koers voor de ontwikkeling en de uitvoering van het regionale mobiliteitsbeleid.

Voor 'Economie' zijn deze doelen o.m. het ontwikkelen van het juiste aanbod van bedrijventerreinen, marketing en acquisitie, gezamenlijke profilering en lobby in Brussel. Gemeenten leveren ambtelijke capaciteit voor het uitvoeren van regionale opgaven. De regio ontwikkelt beleid en adviseert provincies, Rijk en Europese Commissie over wetten en regels. Ook coördineert de regio een uitvoeringsprogramma, dat een groot aantal projecten behelst. Deze projecten worden door samenwerkende gemeenten uitgevoerd.

Ondernemers, onderwijs en overheid werken samen in de Triple Helix Foodvalley. Doel van de samenwerking is een economische topregio. Hiervoor heeft de triple helix een Strategische Agenda opgesteld. Deze agenda is vertaald in een Uitvoeringsprogramma. Deze projecten dragen bij aan de ambities van de Strategische Agenda en worden door meerdere O's getrokken en ondersteund.

Op gebied van klimaat, afval en bodem vindt afstemming en - waar relevant - samenwerking plaats. Op gebied van klimaat wordt in opdracht van het Rijk gewerkt aan een Regionale Energiestrategie.

Voor 'Wonen' zijn deze doelen o.m. het vergroten van de aantrekkelijkheid, wervingskracht en betaalbaarheid van het wonen in de FoodValley regio, uitgewerkt in het toekomstbestendig maken van de bestaande woningvoorraad en voorzien in de (nieuwe) woningbehoefte van starters, ouderen, studenten, kenniswerkers en doorstromers. Gemeenten leveren ambtelijke capaciteit voor het uitvoeren van regionale opgaven. De regio ontwikkelt beleid en coördineert een uitvoeringsprogramma 2018-2021, dat een groot aantal projecten behelst. Deze projecten worden door samenwerkende gemeenten uitgevoerd.

Opheusdens Veer

Het Opheusdens Veer voert de veerdiensten uit tussen Wageningen en Opheusden. Dit is eveneens van belang voor de bereikbaarheid van Wageningen.

Omgevingsdienst De Vallei

De OddV voert in opdracht van de gemeente taken uit op het gebied van vergunningverlening en handhaving.

Afvalcombinatie De Vallei (ACV)

Voor de inzameling van huishoudelijk afval, straat- en rioolreiniging, gladheidsbestrijding, plaagdierbestrijding werkt de gemeente samen met de ACV. ACV is een naamloze vennootschap met verschillende dochterondernemingen. De aandelen zijn in het bezit van de gemeenten Ede, Wageningen, Renkum en Veenendaal. ACV Gemeenten voert de opdrachten van de deelnemende gemeenten uit.

Platform water Vallei en Eem

Platform water Vallei en Eem is een samenwerkingsverband op allerlei gebieden met betrekking tot water. Voorbeelden van de producten vanuit de samenwerking is gezamenlijk meten en monitoren en de klimaatatlas. Gemeente Wageningen is niet individueel gesprekspartner richting het DPRA (Delta Programma Ruimtelijk Adaptatie) maar ook dit is belegd bij het platform.

Samenwerkingsovereenkomst Grebbedijk

De samenwerkingsovereenkomst Grebbedijk heeft als doel om het project Grebbedijk (dijkverzwaring) en de omgeving op elkaar af te stemmen en meerwaarde te creëren.

De onderstaande partijen zijn in formele zin geen verbonden partijen, maar wel relevant voor de realisatie van de doelstellingen uit het programma:

Samen met de partners gemeente Ede en de provincie Gelderland, en in samenwerking met Regio Foodvalley en Foodvalley NL, werken we aan de versterking van het vestigingsklimaat in het kennishart Ede-Wageningen. Het programma binnenstad wordt uitgevoerd met nauwe betrokkenheid van ondernemers, bewoners en andere betrokkenen bij de binnenstad. Formele spelers hierbij zijn de Stichting Ondernemersfonds Wageningen, WOC afdeling detailhandel en afdeling Wageningen van de Koninklijke Horeca Nederland.

Stichting Wageningse Eng (statuten), TAWÉ (reglement).

Voor de uitvoering van projecten die de natuurlijke, landschappelijke en cultuurhistorische waarden van de Eng behouden en waar mogelijk versterken, werkt de gemeente samen met de SWE. De missie en visie van de SWE liggen verankerd in de Statuten van de stichting. Om de diverse belangen van en op de Wageningse Eng verder te verankeren, heeft het gemeentebestuur een Territoriale Adviescommissie Wageningse Eng (TAWÉ) ingesteld. Deze commissie is door het college van B&W ingesteld en benoemd via een art. 84 commissie/verordening. De TAWÉ adviseert – gevraagd en ongevraagd- het college van burgemeester en wethouders over gemeentelijke beleidsontwikkelingen, vergunningverlening en alle andere zaken met betrekking tot de Wageningse Eng.

Platform Water Vallei en Eem

Het doel van het platform is een betere afstemming en samenwerking realiseren tussen partijen in beleid en uitvoering én in de uitwisseling van kennis en ervaring op het gebied van water, riolering en klimaatadaptatie.

Stichting Wageningen Werkt Duurzaam

De stichting heeft als missie de samenwerking van Wageningse bedrijven en instellingen aan een duurzame, klimaatneutrale, circulaire en groene economie in Wageningen te bevorderen. De gemeente is subsidieverlener, participant en samenwerkingspartner van de stichting.

Wat heeft het gekost?

Hieronder zijn drie financiële tabellen opgenomen die inzicht geven in de kosten van dit programma.

Overzicht baten en lasten programma 2

In de onderstaande tabel zijn de jaarlijkse baten en lasten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2021	Begroting 2022 na wijziging	Realisatie 2022	Vershil 2022
Lasten	-27.529	-29.623	-28.209	1.414
Baten	17.554	16.868	18.142	1.275
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-9.975	-12.755	-10.067	2.689
Onttrekkingen	3.378	2.766	3.871	1.106
Stortingen	-2.251	-1.267	-3.082	-1.815
Mutaties reserves	1.127	1.498	789	-709
Gerealiseerd resultaat	-8.849	-11.257	-9.277	1.980

Overzicht baten en lasten per ambitie

In onderstaande tabel zijn de werkelijke baten en lasten na reservemutaties per ambitie van dit programma weergegeven.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2022				
	Lasten	Baten	Onttrekkingen	Stortingen	Saldo
2.1 Infrastructuur en duurzame bijdrage mobiliteit	-4.751	1.953	381	-373	-2.790
2.2 Een aantrekkelijk, sociaal, duurzaam en circulair economisch klimaat	-1.719	871	563	-173	-459
2.3 Een groene en biodiverse leefomgeving	-5.180	926	21	-32	-4.265
2.4 Een toekomstbestendige fysieke leefomgeving	-5.363	4.082	1.050	-1.661	-1.892
2.5 Klimaatneutraal in 20XX	-2.765	1.188	1.768	0	191
2.6 Een veilige en gezonde leefomgeving	-7.009	8.169	88	-811	438
2.7 Iedereen in Wageningen heeft de beschikking over een passende woning	-262	31	0	0	-232

Exploitatie	Realisatie 2022				
2.8 Gemeentelijke gebouwen worden multifunctioneel ingezet	-1.160	923	0	-32	-270
Gerealiseerd resultaat	-28.209	18.142	3.871	-3.082	-9.277

Begrote en werkelijke resultaat per product

Het programma bestaat uit de onderstaande producten. Per product wordt het begrote en het werkelijke resultaat vermeld.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2022 na wijziging	Realisatie 2022
140.00 Dierenwelzijn	-66	-82
210.00 Wegen, straten en pleinen	-3.041	-2.333
210.10 Nutsbedrijven en derden	-25	-53
210.50 Openbare verlichting	-420	-440
211.00 Verkeersmaatregelen	-926	-1.018
214.00 Parkeervoorzieningen	591	591
221.00 Rijnhaven	-77	-53
223.00 Veerdiensten	44	-37
310.00 Markten	20	5
310.10 Bevordering handel en ambacht	-275	-436
310.20 Bevordering bedrijfsvestigingen	-427	-322
541.10 Cultuurhistorie	-147	-149
560.00 Wijk- en buurtbeheer	-4.051	-3.872
710.10 Plaagdierbestijding	-117	-90
721.00 Afvalverwijdering en -verwerking	1.318	1.716
722.00 Riolering en waterzuivering	530	401
722.10 Waterkering, afwatering en landaanwinning	-216	-184
723.00 Energiebeheer	-1.449	-1.577
723.10 Milieubeheer	-616	-601
724.00 Beheer begraafplaats	125	111
810.00 Ruimtelijke beleid	-1.765	-1.665
810.20 Ruimtelijke beheer	-154	-163
810.30 Bestemmingsplannen	-372	-112
810.40 Kostenverhaalallocaties	633	1.020
820.00 Volkshuisvesting	-212	-196
820.10 Exploitatie verspreid woningbezit	-34	-21
821.00 Stadsvernieuwing	-100	-72
822.10 Woonruimte zorg	-37	-36
822.30 Vastgoedstelsysteem	-189	-201
825.00 Omgevingsvergunning	-927	61
830.00 Grondexploitatie	-127	-42
830.10 Exploitatie vastgoed	-245	-217
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-12.755	-10.067
210.00 Wegen, straten en pleinen	52	-57
210.10 Nutsbedrijven en derden	0	6
211.00 Verkeersmaatregelen	50	50
214.00 Parkeervoorzieningen	50	15
221.00 Rijnhaven	121	94

Exploitatie	Begroting 2022 na wijziging	Realisatie 2022
310.00 Markten	-5	-5
310.10 Bevordering handel en ambacht	43	296
310.20 Bevordering bedrijfsvestigingen	71	71
560.00 Wijk- en buurtbeheer	15	-17
721.00 Afvalverwijdering en -verwerking	-150	-672
722.10 Waterkering, afwatering en landaanwinning	-62	-62
723.00 Energiebeheer	928	1.768
723.10 Milieubeheer	12	12
724.00 Beheer begraafplaats	19	0
810.00 Ruimtelijke beleid	177	177
810.30 Bestemmingsplannen	280	55
810.40 Kostenverhaalallocaties	-633	-1.034
821.00 Stadsvernieuwing	100	67
825.00 Omgevingsvergunning	316	123
830.00 Grondexploitatie	133	-67
830.10 Exploitatie vastgoed	-20	-32
Mutaties reserves	1.498	789
Gerealiseerd resultaat	-11.257	-9.277